

T.C.
HAZINE VE MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/36661 GK 50

Sayı :Z-19809844-610-4507615
Konu :7/36661 Esas Sayılı Soru Önergesi

16.01.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 27/11/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04- 1746655 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Gaziantep Milletvekili Sayın Melih MERİÇ'e ait yazılı soru önergesine ilişkin olarak, Bakanlığımız tarafından hazırlanan cevap metni ektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK

Bakan

Ek: Önerge Cevabı

7/36661 Esas Sayılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı Cevap Metni

Sayın Melih MERİÇ, öncelikle şahsıma yönelik olarak Bakanlığımıza sunduğunuz yazılı soru önergeniz için teşekkür ederim.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre; 2022 yılında işlenmemiş altın ithalatı bir önceki yıla göre miktar bazında yaklaşık yüzde 200'ün üzerinde bir artışla 379,2 ton (20,4 milyar dolar), 2023 yılı ilk yedi ayında ise yaklaşık 320 ton (19,2 milyar dolar) olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından yayımlanan ödemeler dengesi istatistiklerine göre; 2022 yılında 49,1 milyar dolar gerçekleşen cari işlemler açığının 19,4 milyar doları (%39'u) net altın ithalatı kaynaklı olmuştur. 2023 yılının ilk yedi ayında ise cari işlemler açığı 42,3 milyar dolar gerçekleşmiş, net altın ithalatı 17,7 milyar dolar ile açığın yüzde 42'sini oluşturmuştur.

Bu kapsamda işlenmemiş altın ithalatında yaşanan yükselişin dış ticaret dengesi ve ödemeler dengesi üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması ve uygulanan ekonomik programın desteklenmesi amacıyla 2023 yılı Ağustos ayında işlenmemiş altın ithalatında kota uygulanmasına yönelik bir tedbir alınmıştır.

Kota uygulaması kapsamında sahadaki ihtiyaçlar ve uygulama sonuçları değerlendirilerek Şubat 2025 itibarıyla ise aylık kota miktarı artırılmıştır. Gelecek dönemde de ihtiyaçların karşılanması ve sorunların giderilmesine yönelik adımlar atılmaya devam edilecektir.

TÜİK verilerine göre kota uygulamasına başlanan 2023 yılı Ağustos ayından yılsonuna kadar işlenmemiş altın ithalatı bir önceki yılın aynı dönemine göre 3,2 milyar dolar düşüşle 10,3 milyar dolar, miktar bazında ise % 32,7 azalış ile 169,6 ton olarak gerçekleşmiştir. 2024 yılında ise işlenmemiş altın ithalatı bir önceki yıla göre 12,47 milyar dolar düşüşle 17,01 milyar dolar gerçekleşmiş olup miktar bazında %52,6 azalış ile 231,84 ton olarak gerçekleşmiştir. 2025 yılının ilk yedi aylık döneminde, 2023 yılının aynı dönemine göre işlenmemiş altın ithalatı 7,053 milyar dolar düşüşle 12,18 milyar dolar olarak gerçekleşmiş; miktar bazında ise %59 azalarak 132,3 ton seviyesine gerilediği gözlemlenmiştir.

Öte yandan, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'ın 7'nci maddesinin ikinci fıkrasında standart ve standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin ithal ve ihracına ilişkin esaslar düzenlenmekte olup aynı fıkranın (b) bendinde standart ve standart dışı

işlenmemiş kıymetli madenlerin ithalinin yalnızca, Merkez Bankası ile kendi mevzuatlarındaki hükümler saklı kalmak kaydıyla kıymetli madenler aracı kuruluşları tarafından yapılabileceği hükme bağlanmıştır.

Bu kapsamda, aylık kota miktarının dağılımı için belirleyici kriter olarak kıymetli madenler aracı kuruluşlarının kota uygulaması öncesi dönemde gerçekleştirdikleri ve kota uygulamasının kapsamına giren işlenmemiş altın ithalatı miktarları ve borsada gerçekleştirdikleri net alış miktarları esas alınmakta olup dağılım nesnel şekilde, kural bazlı olarak gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, belirtilen dönemde kota kapsamına giren işlenmemiş altın ithalatı ya da borsada net alış işlemi gerçekleştirilmemiş ancak kota uygulamasından sonra ithalat yapmak isteyen firmalar için bir rezerv miktarı ayrılmıştır.

Bu çerçevede, kota uygulamasının başlangıcından bu yana kural dışı bir kota tahsisi gerçekleştirilmemiş olup söz konusu kota kuralları hakkaniyetli ve kapsayıcı bir biçimde objektif kriterlere göre belirlenmiştir.

Bununla birlikte, arz kaynaklı sorunların önüne geçilmesini ve fiyat marjlarının azalmasının sağlanması amacıyla mücevher ihracatçılarının, kuyum işletmelerinin, kapasite raporu bulunan mücevher üreticilerinin ve rafinerilerin bankalardan işlenmemiş altını temin etmesine yönelik olarak kotanın bir kısmı bu kapsamda tahsis edilmektedir.

Ayrıca, kota uygulamasına ilişkin olarak Bakanlığımız idari ve denetim birimlerince gerekli gözetim faaliyetleri de gerçekleştirilmektedir.

Soru önergesinde bahsi geçen diğer hususlar; İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı uhdesinde bulunmaktadır.